

BRÜSSZEL VAGY MOSZKVA?
TE FOGSZ VÁLASZTANI KÖZÜNKI HÁT JÓL GONDOLD ÁT!



Az igazság szava

Minél több polgára él a polgári bátorsággal egy országnak,
annál kevesebb hősrre van szüksége! [Franca Magnani]

SZAMITZDAT

Balmazár György

Horváth Tünde Resti Kornél

KAPCSOLAT

civilkurazsi2026@gmail.com



CIVIL KURÁZSI I./1 2026.01.12.

STADIONPOLITIZÁLÁS

AVAGY A HATALOM STÍLUSVÁLTÁSAI KÖZÉP-EURÓPÁBAN



A modern (mai) közép-európai politikában van egy jól látható fejlődési ív, amelyen a hatalom stílusa halad: a demokratikus pluralizmustól egészen a totális megosztásig, félelemig, és a megemmisítésig. Az öt szint világosan kirajzolódik: először még **sokszólamú vita** és kiegyezés működik, majd megjelenik a **többségi uralom** logikája, aztán a **stadion hangulata** költözik a politikába. A következő lépcső a harcias, mozgósító **nacionalizmus** az előző talaján, a legfelső pedig a barát-ellenesség logika legkeményebb változata, ahol a politikai küzdelem már **fegyveres harc**cá alakul.

A STADIONPOLITIZÁLÁS JELLEMZŐI ÉS KÉPVISELŐI

A politika ma már nem beszélgetni akar az emberekkel, hanem szurkolót csinál belőlük. Úgy viselkedik, mintha nem országot kellene vezetni, hanem egy örökös meccset megnyerni. A vezetők táborokat építenek, nem közösséget, és aki nem áll be valamelyik oldalra, azt rögtön a másikhoz sorolják. Így lett politika a stadion nyelvből: "mi" vagyunk, "ők" vannak – **közte pedig nincs átjárás**. A következőben 3 politikust elemzünk a stadionpolitizálás különböző stílusainak bemutatására.

1. Orbán Viktor – Magyarország. *Futballmetaforák és meccslogika:*

A '80-as évek végén még a klasszikus liberális vitakultúra szereplője: nyitottság, intézményi reform, európai integráció. A stílus ekkor még "első szint" – vita, szabadság, pluralizmus.

1994 után felismerte, hogy Magyarországon nem a racionális vita, hanem az érzelmi azonosulás a politikai siker kulcsa. Ekkor vált a liberális párt egyre inkább nemzeti-konzervatív erővé. A futball iránti személyes szenvedély, a klublogika, a "mi csapatunk" retorikája fokozatosan átszínelt a politikai beszédmóddját. "Hajrá Magyarország! (2010)", "Hajrá magyarok!", "Győzzni", "Meccset nyerni", "Nem engedni", "Nem hátrálni" – ez a

nyelv nem vitát kíván, hanem lojalitást vár el! A 2010 utáni korszakban a politikát szurkolói logikájává változtatta: az ország két részre szakadt („mi” és „ők”) Ez a lelátói populizmus, erős érzelmi mozgósítás. Végül a politikai tér permanens „mocsé” válik. A konfliktus nem ciklikus, hanem állandó. A politikai verseny többé nem alternatíva, hanem identifikáció. A stílus ezért stabil és hatékony, mert érzelmi, és nem racionális.

2. **George Simion – Románia.** *Ultras-ritmusa mozgósítás és nacionalizmus:* A 2000-es évek elején még civil aktivistaként és futball-ultrasokhoz kötődő szereplőként jelenik meg.

A moldovai-román egyesülés ügyében felismerte, hogy a stadionok hangulata politikai mozgósító erővé alakítható: tömegvezetés, ritmusadás, zászlóengedés. Ekkor vált a civil nacionalizmus egyre inkább politikai programmá, és megjelent az a stílus, amely nem vitára, hanem zajra és jelenletre épít.

Az AVR alapítása után a kampányokban tovább erősödött a „táborvezérlési” retorika: „Nem adjuk fel!”, „Egyesülési”, „Ki kell őket tenni!” – mind gyors, ütemes, skandálható jelszavak. Ez a nyelv nem magyarázza a politikát, hanem megjósolja: ritmusa ad, hangulatot kelt, érzelmet gerjeszt.

A 2020 utáni időszakban a politizálást folyamatos mozgósítássá változtatta: utcai megmozdulások, minden konfliktus „nemzeti küzdelemmé” emelése, a közélet állandó felhevítése. Ez a harcias, mozgósító nacionalizmus, amely az érzelmekre épít, nem az érvekre.

A konfliktus itt is állandósult. A politikai verseny többé nem programok összevetése, hanem identifikáció. A stílus azért hatékony, mert közösségi emocionális energiákat mozgat, nem pedig racionális meggyőzést.

3. **Arkan (Željko Ražnatović) – Szerbia.** *Ultras-törzsi lojalitás, jelszavak és a fegyveres identitás radikalizációja:*

A ’80-as években Arkan a Crvena Zvezda ultrasoportjai között mozog. A stadionokban már ekkor dühörögnek azok a rigmusok, amelyek a „mi-ők” világot teremtik: „Zvezda, szeretünk!”, „Csak előre!”. Ez az időszak a

2 / 4 Olvasnád elektronikus formában is? Írj a civilkurazsi2026@gmail címre!

„stadion szint”: érzelmi azonosulás, törzsi hűség, barát-ellenesség gondolkodás, de még metaforikus formában.

Amikor a stadionlogika politikai eszközzé válik:

A Jugoszlávia széthullását megelőző években a politikai elit ráébred, hogy az ultras tökéletesen mobilizálhatóak. A stadionokban elhangzó jelszavak lassan politikai tartalommal telítődnek: „*Aki szerb, védje a szerbet*”, „*Mi vagyunk Szerbia!*”. Ez a pont jelzi a „negyedik szint” előterét: a törzsi lojalitás átfordul nemzeti lojalitássá.

Ultrasból paramilitáris vezető:

A ’90-es évek elején Arkan létrehozta a „Tigriseket”, és a jelszavak végleg militarizálódnak: „*A hazáért!*”, „*Véd meg a tiedet!*”, „*Mincs visszavonulás!*”. Ezek már a „ötödik szint” egyértelmű jelzései: a politika nem metaforikus harc többé, hanem fizikai realitás.

A háború alatt a jelszavak végképp elvágják a politikát a civil normalitástól, és a barát-ellenesség logika abszolútává válik: „*Mi vagy ők*”, „*Tiszta terület!*”, „*Végig!*” / „*A végsőkig!*”. A stadion ritmusát itt már fegyverek zaja kíséri. Arkan története így lett tankönyvi példája annak, hogy hogyan radikalizálódik a stadionnyelv:

sportlojalitás → nemzeti küldetésstudat → fegyveres mozgósítás → háborús logika.

Meglehet az olvasó kicsit régeinek tekintni Arkan történetét, de részletesen bemutatható rajta az a veszélyes út, amelyen George Simion és Orbán Viktor napjainkban járnak!

A CIVIL KURÁZSI kérdései:

- Van-e lehetősége Orbán Viktornak és George Simionnak a következő szintre lépni – és ha igen, mi teremti meg ennek a társadalmi feltételeit?
- **Mi dönt:** a társadalom józan önvédelme, vagy a táborlogika újabb radikalizálódása?
- És 2026 után melyik erő lesz erősebb: a félelem, vagy a bizalom?

[*Balkanár György – Resti Kornél*]

Olvasnád elektronikus formában is? Írj a civilkurazsi2026@gmail címre! 3 / 4